

Postanowienie z dnia 25 kwietnia 2008 r.

I PZ 3/08

Późniejsze wykrycie prawomocnego wyroku dotyczącego tego samego stosunku prawnego stanowi podstawę wznowienia postępowania, jeśli wyrok ten został wydany i uprawomocnił się przed zakończeniem postępowania (art. 403 § 3 k.p.c.).

Przewodniczący SSN Romualda Spyt (sprawozdawca), Sędziowie SN: Józef Iwulski, Małgorzata Wrębiakowska-Marzec.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 kwietnia 2008 r. sprawy z powództwa Danuty M. przeciwko Gimnazjum w S., Zespołowi Ekonomiki, Oświaty, Zdrowia i Kultury w S. dotyczącej skargi o wznowienie postępowania, na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 listopada 2007 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 27 listopada 2007 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach odrzucił wniesioną przez powódkę skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 29 września 2007 r. [...] z powództwa Danuty M. przeciwko Gimnazjum w S., Zespołowi Ekonomiki, Oświaty, Zdrowia i Kultury w S. o zapłatę.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny podniósł, że powódka oparła skargę na podstawach wznowienia wskazanych w art. 403 § 2 i 3 k.p.c., wywodząc, że w prawomocnym wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. z dnia 4 kwietnia 2007 r. [...] (w sentencji i uzasadnieniu) zawarte zostały środki dowodowe, które miałyby wpływ na wynik sprawy, jak również takim środkiem dowodowym jest arkusz organizacji Gimnazjum w S. na rok 2000/2001, który otrzymała na rozprawie w dniu 5 lipca 2007 r. w sprawie przed Sądem Rejonowym w Gliwicach [...]. Ocenia-

jąc powyższe podstawy Sąd Apelacyjny stwierdził, że wskazany wyżej wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego jest wyrokiem pomiędzy innymi stronami niż strony postępowania [...], a przesłanką wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 3 k.p.c. jest wykrycie nie jakiegokolwiek wyroku lecz wyroku dotyczącego tego samego stosunku prawnego, co oznacza że wyrok dotyczyć musi tych samych osób oraz tych samych praw i obowiązków pomiędzy tymi osobami. Natomiast odnosząc się do dowodu w postaci arkusza organizacji Gimnazjum w S. w roku 2000/2001 Sąd wskazał, że w skardze kasacyjnej z dnia 28 grudnia 2006 r., wniesionej w sprawie [...], powódka wyraźnie przyznała, że o takim rodzaju dowodu wiedziała, ponieważ wspominała o takim arkuszu dotyczącym roku 2003/2004, co dowodzi, iż miała świadomość sporządzania takich dokumentów przez Gimnazjum przed 5 lipca 2007 r. - a zatem dowód ten mogła powołać przed wydaniem wyroku w sprawie objętej wnioskiem o wznowienia postępowania. Stąd uznał, że skarga o wznowienie postępowania nie została oparta na ustawowych przesłankach restytucyjnych.

W zażaleniu na to postanowienia skarżąca wniosła o jego uchylenie. Uzasadniając swoje stanowisko skarżąca nie zgodziła się z poglądem przedstawionym przez Sąd Apelacyjny. Stwierdziła, że wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. dotyczył pozostawania powódki w okresie od 1 września 1999 r. do 2 lutego 2003 r. w stosunku pracy z Gimnazjum w S. i tego samego stosunku prawnego dotyczył zażalenie niniejszą skargą wyrok Sądu Apelacyjnego, co wypełnia podstawę restytucyjną wskazaną w art. 403 § 3 k.p.c. Również i druga podstawa restytucyjna ma oparcie w przepisie art. 403 § 2 k.p.c., bowiem powódka z arkuszem organizacyjnym dotyczącym roku 2000/2001 mogła się zapoznać dopiero na rozprawie w dniu 5 lipca 2007 r., gdyż jej wnioski dowodowe dotyczące tego dokumentu odrzucił zarówno Sąd pierwszej jak i drugiej instancji w postępowaniu objętym skargą o wznowienie postępowania. Z arkusza tego wynika, że wymiar czasu pracy powódki w tym roku wynosił 23 godziny tygodniowo.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione. Na podstawie wynikającej z przepisu art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku dotyczącego tego samego stosunku prawnego. Niezależnie od trafnej argumentacji Sądu Apelacyjnego dotyczącej użytego w tym przepisie sformu-

łowania „tego samego stosunku prawnego” wskazać należy, że późniejsze wykrycie prawomocnego wyroku dotyczącego tego samego stosunku prawnego stanowi podstawę wznowienia postępowania, jeśli wyrok ten został wydany i uprawomocnił się przed zakończeniem postępowania we wznawianej sprawie. Pogląd taki jest ugruntowany w orzecznictwie. W postanowieniu z dnia 26 czerwca 1997 r., I CKN 149/97 (OSNC 1998 nr 1 poz. 9), Sąd Najwyższy wskazał, że przed zmianą Kodeksu postępowania cywilnego, dokonaną ustawą z dnia 1 marca 1996 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 189), „późniejsze wykrycie prawomocnego wyroku dotyczącego tego samego stosunku prawnego” stanowiło podstawę wznowienia postępowania przewidzianą w art. 403 § 2 *in principio* tego Kodeksu. W judykaturze opartej na tym przepisie (patrz przede wszystkim postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 1967 r., I PZ 20/67, OSNCP 1967 nr 11, poz. 209), akceptowanej w piśmiennictwie prawniczym, przyjęte zostało, że podstawę wznowienia może stanowić tylko takie wykryte później orzeczenie dotyczące tego samego stosunku prawnego, które było już prawomocne, zanim zapadł wyrok w postępowaniu, którego wznowienia się żąda; „wykrycie” orzeczenia mianowicie oznacza dowiedzenie się o orzeczeniu, które w czasie poprzedniego postępowania już istniało, lecz o którym strona nie wiedziała, bo było ono ukryte lub jej nieznane. W wyniku nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego przez ustawę z dnia 1 marca 1996 r. początkowa część przepisu § 2 art. 403 tego Kodeksu została wykreślona, ale znalazła się ona, bez żadnej zmiany wpływającej na jej treść, w pierwszym zdaniu § 3 dodanego do art. 403 k.p.c. Drugie zdanie tego przepisu zawiera unormowanie nowe. Stanowi ono, iż „w tym wypadku przedmiotem rozpoznania przez sąd jest nie tylko zaskarżony wyrok, lecz są również z urzędu inne prawomocne wyroki dotyczące tego samego stosunku prawnego”. Brzmienie zdania pierwszego § 3 art. 403 k.p.c., zbieżne z brzmieniem dawnej początkowej części § 2 tego artykułu, nie uprawnia do różnego ich rozumienia. Samo przeniesienia omawianej podstawy wznowienia postępowania z § 2 art. 403 k.p.c. do § 3 tego artykułu nie uzasadnia odstąpienia od dotychczas przyjętego i niekwestionowanego rozumienia zakresu jego odniesienia.

W niniejszej sprawie wyrok w sprawie, objętej skargą o wznowienie postępowania wydany został w dniu 29 września 2006 r., natomiast wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, na który powołuje się skarżąca, zapadł w dniu 4 kwietnia 2007 r. Nie stanowi on więc podstawy wznowienia postępowania wskazanej w art. 403 § 3 k.p.c. Podobnie rzecz się ma z drugą podstawą wznowienia wskazaną przez

skarżącą. Z treści art. 403 § 2 k.p.c. wynika, że można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. „Wykrycie” w rozumieniu powołanego przepisu oznacza znalezienie takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych w poprzednim postępowaniu nieujawnionych, bo nieznanymi stronom (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2005 r., III CZP 134/04, LEX nr 151652). Trafnie wywodzi Sąd Apelacyjny, że powódce znany był już w postępowaniu w sprawie [...] dowód z arkusza organizacji pozwanego Gimnazjum na rok 2000/2001, bowiem wniosowała o jego przeprowadzenie już przed Sądem Okręgowym, w piśmie procesowym z dnia 28 lutego 2005 r. [...]. Następnie pominięcie tego dowodu przez ten Sąd stanowiło jeden z zarzutów apelacyjnych [...] i dowód ten został ponowiony przed Sądem Apelacyjnym w piśmie procesowym z dnia 28 września 2006 r. Powódka zatem skorzystała już z dowodu z powyższego dokumentu w postępowaniu, którego dotyczy skarga o wznowienie, co przesądza o tym, że nie może on stanowić podstawy restytucyjnej wskazanej w przepisie art. 403 § 2 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

=====